

Papp Kálmán

Papp Kálmán soproni városplébános (1925-1946), később győri püspök (1946-1966) 1886. február 28-án született Sopronban, Pap Márton és Molnár Terézia harmadik gyermekeként. Gyermekkor a család Új utca 19. szám alatti lakásában telt. A helyi, belvárosi római katolikus fiúiskolában kezdte meg tanulmányait, majd az 1896/1897. tanévtől a Soproni Római Katolikus Főgimnáziumban folytatta az iskolát. Itt két évben is megkapta a Langecker-féle 50 forintos ösztöndíjat, mint kiváló tanuló és „egy szegény vármegyei hivataloszolga gyermeke”. A gimnázium V–VIII. osztályát a Pannonhalmi Szent Benedek-rend Győri Főgimnáziumában már „győrmegyei növendékpapként” végezte el. Osztálytársa volt Serédi György (a későbbi Jusztinián, hercegprímás) és Harsányi Lajos a költő is. Kezdetben szerzetesnek készült, de a világi papság mellett döntött és teológiai tanulmányait 1904–1908 között a Győri Püspöki Papnevelő Intézet és Hittudományi Főiskolán végezte.

1908. június 29-én szentelték pappá. Mosonban káplán, 1908. decembertől Frigyes főherceg családjában nevelő volt. 1912-től a győri Magyar Királyi Állami Révai Miklós Főreál- és Felsőkereskedelmi iskola hittanáraként szolgált. Az I. világháború idején a győri 19. gyalogezred táborigaznoka volt, négy évet töltött el a fronton. Vitéz magatartásáért a Ferenc-József-rend lovagkeresztjével, a lelkészi érdemkeresztrel, a signum laudis-szal, valamint a Károly-csapatkeresztrel tüntették ki.

Röjtökmuzsajon 1920-tól szolgált plébánosként. Innen – Házi Jenő aktív közreműködésével – 1925 júniusában, visszatért szülővárosába, városplébánosnak. Thurner Mihály polgármester 1925. július 1-én így köszöntötte: „Ahogy a szülő anya várja tárt karokkal hosszú útról, messze vidékről szeretett fiát, úgy fogadja Nagyságodat nemes Sopron városának polgársága, aki tudja, hogy váll

vetett áldásos munkára felkészülten siet haza felé egyik hű fia.” 1926-tól a soproni Katolikus Iskola igazgatója, a társaskáptalan kanonokja, poki prépost és a soproni kerület esperese és tanfelügyelője lett. Magyarul és németül is prédikált, német ajkú hívei kedvéért tanult meg németül. Ezüstmiséjekor 1933-ban pápai prelátussá nevezték ki, majd pedig Sopron város választott felsőházi tagja lett az országgyűlésben. Papp Kálmán közvetlenségének, közéleti részvételének köszönhetően a katolikus lakosság súlya megnövekedett a városban. Megalakította a Karitást, az új temető kialakítására javaslatot tett, átdolgozták a Konvent szabályzatát. 1940-ben a várostól kapott telken megkezdődött a Szent István-templom és plébánia felépítése. 1944-ben a nyilas időkben is látogatta gettóba zárt híveit, polgártársait, Mindszenty püspököt.

1946. május 3-án nevezte ki győri megyéspüspökké XII. Pius pápa, Apor Vilmos után. Június 16-án a soproni Szent Mihály templomban szentelte püspökké Mindszenty József esztergomi érsek. Papp Kálmán jelmondata volt: „Pax in virtute” (Békesség az erény által). Első beszédét is így kezdte: „Első szavam a békesség”. A különvonattal Győrbe érkező püspököt lelkesen köszöntötték a hívek.

Felújította a háborúban megsérült Székesegyházat és elvégeztette az állagmegóvó restaurálásokat. 1947-ben nagy ünnepélyességgel emlékeztek meg a Szűzanya kegyképe vérről könnyezésének 250 éves évfordulójáról. 1947-ben az egyházmegyében a könnyező Szűz Mária tiszteletére jubileumi évet hirdetett. Ettől kezdve az egyházmegye papjai minden évben március 17-én rekollekcióval egybekötött zarándoklaton vettek részt a Székesegyházban. Papp Kálmán püspöksége alatt készültek el a Hédervári kápolna színes üvegablakai és a Dóczi kápolna színes ablakai, valamint a szeminárium kápolnájának falfestményei. Papp Kálmán a II. Vatikáni Zsinat 2. ülészakán (1963. szeptember 29.– december 4.) magas kora és betegsége ellenére is részt vehetett.

A Magyar Katolikus Püspöki Kar tagjaira az Államvédelmi Hatóság 1950. szeptember 13-án nyitott dossziét. Az Államvédelmi Hatóság iratiban ez szerepelt Papp Kálmánról: „Jelleme: Higgadt, meglehetősen okos ember. Jó szónok, aki annak idején a felsőházban nagy beszédekkel mondott. Jó politikai érzéssel a felszabadulás után a munkásokhoz és a parasztokhoz közeledett, látogatásokat tett a gyárakban és papjait is a munkásokhoz való közeledésre hívta fel, hogy befolyásukat a munkásokra megtartsák. Politikai állásfoglalása jelenben és múltban: Legitimista, Mindszenty híve. Óvatos, körültekintő diplomatikus ember. Szoros kapcsolatot tartott fenn a kiscgazda párt jobbszárnyával. Ennek dacára nem volt a primás egyszerű kiszolgálója és kijelentette, hogy maga válassza meg politikai nézetét.”

A Győri Egyházmegyei Levéltárban Soós Viktor Attila találta meg Papp Kálmán naplóját. Az első világháború idején nyolc kis füzetben írta le az eseményeket, majd 1943-1958 közötti évekhez is kapcsolódik napló. 1925-től volt Sopron város-plébánosa, sajnos ezek a feljegyzései nem ismertek.

Győrben a székesegyházban nyugszik, 1966. augusztus elsején temették el.

Irodalom:

Győregyházmegyei Almanach. Győr, 1968, 70-72.

Soós Viktor Attila: Párhuzamok és különbségek két egymást követői győri megyéspüspök naplóiban. Apor Vilmos és Papp Kálmán személyes dokumentumai In: Soproni szemle 71. évf. (2017) 3. sz. p. 280-285.

Rosdy Pál: A vértanú püspök méltó utóda: Negyven esztendeje hunyt el Papp Kálmán In: Új ember 62. évf. 2006. 53. sz. p. 6.

Perger Gyula: Papp Kálmán tábori lelkész, későbbi soproni városplébános háborús naplója In: Soproni szemle 73. évf. (2019) 1. sz. p. 36-60.

Aranykönyv 2002. Sopron, 2001. p. 114. ;

A Soproni Katolikus Konvent története, 1625-2000. Sopron, 2000. p. 220.